

25^e zondag door het jaar A - 24 september 2023
Gezamenlijke viering Effata en Antonius van Padua

Jesaja 55, 6-9

Overweging Cecile Kuijpers

Een lezing uit Jesaja uit 550 v. Chr., meer dan 2500 jaar geleden. Wij lezen hem nu, in een heel andere tijd dan toen, vanuit een heel andere context. En toch, het blijft een levende tekst. We kunnen er nog steeds contact mee maken. Laten we er even bij stilstaan.

Context van toen: Juda en de stad Jeruzalem zijn veroverd door de Babyloniërs. Een groot deel van de Joodse bevolking is weggevoerd. Verplaatst naar Babylon, een machtige wereldstad, gelegen in het huidige Irak. Sommige ballingen blijven trouw aan hun land van herkomst, anderen bouwen een nieuw leven op. Ze gaan tot de elite behoren. Aanbidden andere goden. Maken zich andere gebruiken en regels eigen. Raken de God van Israël uit het oog. Die ene God. We kunnen hem omschrijven als 'de Weg van vrede'.

En dan klinkt de oproep die we vandaag lezen, de oproep om God te zoeken, om open te staan voor de weg van vrede: "Zoek de Heer, nu Hij te vinden is, roep Hem aan: Hij is dichtbij". Ofwel: Leef Hem tegemoet. Laat varen wat je allemaal zo belangrijk vindt, doe afstand van rechten die je verworven hebt, bevraag de regels die je hanteert, maak ruimte voor de ander. Kortom, bevrijd je van het opgesloten zitten in je eigen waarheid.

Wat doet dat met ons, wanneer dat tot ons wordt gezegd: laat varen wat je zo belangrijk vindt, doe afstand van rechten die je verworven hebt, bevraag de regels die je hanteert, maak ruimte voor de ander. Kom uit je eigen waarheid.

Het is geen vanzelfsprekendheid. Het vraagt iets van ons, het vraagt veel meer dan het gewone. Dat lezen we ook in Jesaja waarin staat: "Mijn wegen zijn niet uw wegen" (godsspraak van de Heer).

En toch, soms kan de toegang tot Gods weg er zomaar zijn, want in ieder mens zit een diep verlangen naar vrede. Een verlangen om wat moeilijk is, soms misschien onmogelijk lijkt, mogelijk te maken. "Zoek de Heer, nu Hij te vinden is, roep Hem aan: Hij is dichtbij". Hij komt naar ons toe, leert ons te leven, helpt ons te zien wat ieder vraagt.

Matteus 20, 1-16a

Overweging Wim Rigters

Jij die ons kent, jij die ons aanvoelt,
jij die de hele wereld draagt.
Kom naar ons toe, leer ons te leven,
help ons te zien wat ieder vraagt:
tijd om te leven, kans om te zijn, een plek om nu en ooit
gezien, aanvaard te zijn !

Woorden uit het lied waarmee we onze viering openden op deze 2e vredes zondag. . . . Vrede! . . .
en als je de krant openslaat of het nieuws aanzet, vliegen de raketten en drones je om de oren en
ontploffen bommen in je straat en jagen mensen uit hun huis en miljoenen op de vlucht over de
hele wereld Waar moeten we het over hebben? De hele wereld of mijn straat?

Of toch maar over dat verhaaltje van Jezus?

Eigenlijk een raar verhaaltje, zoals dat kind dat in de godsdienstles reageerde: 'Die man is
knettergek; hij zou toch moeten weten dat de volgende dag de werklui pas op het eind van de dag
zouden komen opdagen.'

Laten we dit verhaal in zijn context zien: het komt alleen voor in het evangelie van Matteüs als
deel van een groter geheel waarin eerst Jezus een rijke jongeman uitdaagt om zijn bezittingen op
te geven ten bate van de armen; vervolgens wijst op de gevaren van de rijkdom met de bekende
uitspraak dat het gemakkelijker is voor een kameel om door het oog van een naald te kruipen dan
voor een rijke om het Godsrijk binnen te gaan; en tenslotte de vraag van Petrus: "Kijk wij hebben
alles achtergelaten en zijn U gevolgd; wat zullen wij dan krijgen? En dan volgt: 'Want met het
koninkrijk der hemelen gaat het als met een landeigenaar die 's morgens heel vroeg eropuit ging
om arbeiders te huren voor zijn wijngaard.' Dat "Landeigenaar" is eigenlijk verkeerd vertaald; het
gaat om iemand die in de originele Griekse tekst *oikodespotes* genoemd wordt, wat duidt op
iemand die thuis de baas is.

Welnu:

deze baas heeft mensen nodig en op de markt wachten mensen op iemand die hen nodig heeft.
'Niemand heeft ons ingehuurd', zeggen ze. Ze zijn niet lui, ze zijn werkloos. Het zijn de mensen die
niemand ziet staan.

Dit verhaal, deze vredes zondag, houdt ons dicht bij huis; we zijn allemaal 'oikodespotes', baas in
eigen huis, maar tegelijk hebben wij de ander nodig en hebben anderen ons nodig. Jezus pleit
voor een verregaande goedheid, want 'de samenleving kan wel wat meer barmhartigheid
gebruiken'. Dan gelden andere regels en andere maatstaven. Dan ga je verder dan wat wetten en
rechten voorschrijven. Dat heeft Jezus gedaan. Nu wij.

"Aarde is al wat wij zijn, wat wij maken
Adem ons open, maak ons uw aarde,
Uw nieuwe hemel, vrede op aarde."